

İstanbul Nükleer Karşıtı Platform DEĞERLENDİRMESİNDEN NOTLAR

nükleere hayır

原発反対

Нет ядерного

АТОМКРАФТ НЕИ

没有核

non au nucléaire

더 핵 없음

no to nuclear

NKP İstanbul Yürütme Kurulu ve bileşenleriyle iki yıllık NKP çalışmalarını değerlendirmek üzere biraraya geldik ve onlara, ülkemizdeki nükleer maceranın durumunu, Şubemizin de Yürütme Kurulu'nda bulunduğu Nükleer Karşıtı Platformun çalışmalarını ve önümüzdeki dönemde yapılması gerekenler üzerine görüş ve önerilerini konuştuk.

■ Fukuşima Nükleer Kazası'ndan sonra bütün dünyada olduğu gibi bizim yurttaşlarımız da nükleer santrallara karşı ciddi bir tepki verdi. Gerek Mersin'de gerekse İstanbul'da yapılan eylemlere, insan zincirlerine kitlesel bir katılım oldu. Ancak olayın sıcaklığı geçince de insanların ilgileri geriledi. Nükleer karşıtı çalışmaların sürekliliğini sağlamak açısından NKP'nin yaptığı işler çok önemli ama ülkemizdeki sorunların yaygınlığı; termik santralların açılması, HES'lerin yapılması gibi gündemlerin çeşitliliği, bizlerin de enerjisinin bölünmesine yol açıyor. Bizim bu gündem yoğunluğuna karşı, biraraya gelebilecek ve çalışma yürütebilecek insan çeşitliliğini yaratmamız, değişik konularla farklı düzeylerde ilgilenebilecek insanları bir araya getirmemiz gerekiyor. Diğer yandan HES'lerin ya da termik santralların bir dinamiği var. Bu santral tipleri sık sık gündeme geldiği ya da kurulmaya başlandığı için bunlara karşı yürütülen mücadele de dinamik bir hal alıyor. Ama henüz ortada bir nükleer santral olmadığı ya da kurulması yıllar aldığı için her an hareketlilik sağlamak mümkün olmuyor. Ancak yeni bir sözleşme yapıldığında ya da ÇED raporuyla ilgili bir gelişme olduğunda duyarlılık oluşabiliyor.

■ Uzun süreli ve toplumsal etkileri geniş olan konularda -ki nükleer santrallar konusu böyle bir konudur- insanların farkındalık durumunu hep aynı düzeyde tutabilmek mümkün olamıyor. An itibarıyla pik yapabilen duyarlılıklar zaman içinde gevşeyip gerileyebiliyor. Bu nedenle uzun soluklu mücadelelerde kitlelerin hep aynı duyarlılıkta olmasını beklemek yerine, iyi bir alt yapı çalışmasıyla gündemi hep sıcak tutmaya çalışmak ama kimi acil gündemler konusunda kitlesel etkinlikler yapmak daha mümkün görünüyor. Aksi takdirde sürekli alarm durumunda olmak insanlarda bir alışkanlığına ve giderek yabancılaşmaya dönüşebiliyor. Bunun için uzun hazırlık evreleri sonucunda akılda kalıcı etkin eylemler yapılması daha gerçekçi olabilir.

■ Evrende, doğada var olan her şeyi ticarileştirmeyi, metalaştırmayı öngören neo-liberal politikaların uygulanmaya başlamasıyla birlikte çevre konuları da politik bir mücadele konusu haline geldi. Bu politiklardan sonra ekolojik tahribat hem birçok alana birden girdi hem de gündelik hayatımıza kadar sızmaya başladı. Bu kapsamlı saldırıya karşı mücadele eden çevre ve kurumların tabii ki ciddi sıkıntıları var ve bunların en önemli yanlarından biri de insan doğasına yönelik saldırıların yarattığı psikolojik tahribatlar. Bir yandan NKP içinde mücadele ederken diğer yandan yaşamımızdaki tüketim alışkanlığından, elektronik aletleri kullanma kolaylığından kaçınamama gibi olgular, neo-liberal politikaların sürekli olarak inşa etmeye çalıştığı yeni insan tipine tek tek bireyler olarak karşı koyabilmemiz konusunda birçok handikapa yol açıyor. Bütün ekolojik saldırılar aslında insanın yaşamına ve sağlığına kasteden politikalar bir yandan da bu şekilde insanların algısı da tahrip ediliyor. Onun için bizlerin ekoloji mücadelesi de bir anlamda koruyucu hekimlik çalışması olarak ele alınmalıdır.

Örneğin sağlık çalışmasının en önemli unsuru koruyucu hekimlik çalışmasıdır. Bu yolla birçok hastalık baş göstermeden engellenebilir ve insanların sağlığı en başından korunabilir. Ama bugünkü sağlık algısı "neden hastalıktan önce korunamıyorum?" diye değil, "evet hastalanıyorum ama kolayca da üç otuz kuruşa hekime gidebiliyorum, beş dakikada muayene olup sağlığıma kavuşuyorum" üzerine inşaa edilmeye çalışılıyor. Bu algı çarpıklığı yaşamımızın her alanında oluşturulmaya çalışılıyor. Ekonomik "refahımız için sanayileşmemiz lazım, sanayileşmemiz için artan oranlarda enerji üretmemiz lazım, enerji üretmemiz de bazı çevresel ve tarihsel zararlar yol açarsa da bunlara sonra pansuman yapmak mümkündür" gibi düz bir mantık baskın hale getirilmeye çalışılıyor. Bu psikopolitik algı yönetimine karşı da bir mücadele tarzı oluşturmamız elzemdir.

Ağustos-Eylül

Ağustos-eylül ayları içinde Şişli, Maçka ve Kuzguncuk Forumlarında yapılan anti nükleer sunumlardan sonra, Bakırköy Çamlık Parkı'nda da İstanbul NKP tarafından 'Nükleere Hayır' konulu sunum yapıldı.

5 Kasım

Beşiktaş İskele Meydanı'nda toplanan İstanbul Nükleer Karşıtı Platformu bileşenleri, 7 Ekim 2013 tarihinde askıya çıkarılan ve içinde Akkuyu Nükleer Santrali'na yer verilen 1/100.000'lik Mersin-Adana Çevre Düzeni Planına, Sinop'a yapılması planlanan nükleer santraller için Japonya Başbakanı ile ön anlaşma imzalanmasına ve İzmir Gaziemir'de ortaya çıkan radyoaktif atıklara dikkat çekmek için basın açıklaması yaptılar.

■ NKP çalışmalarının bütünlüklü ve çözümler üreten, kapsamlı bir mücadele hattını gerçekleştirme konusunda eksiklikleri olduğu bir gerçek. Gerek saldırıların kapsamlı gerekse muhalif güçlerin sınırları nedeniyle bu durum biraz da nesnel bir gerçek. Bu koşullar altında NKP'nin büyük resme biraz da miyop bir gözle baktığı söylenebilir.

■ Gezi direnişinde anti nükleer mücadelenin biraz geri planda kalması yanlış değildi. Çünkü Gezi direnişinde gündeme gelen bütün sorunlar genel ekoloji mücadelesinin birer parçasıydı ve verilen her türlü mücadele aynı zamanda nükleer santral karşıtı çalışmaları da içinde taşıyordu. Gezi direnişi boyunca belki de ortaya çıkan gerçek, bütün ekoloji mücadelesinin kendi gündemleri ekseninden çıkıp biraraya gelmesi, bütün yıkım politikalarına karşı topyekün mücadele edilmesi ihtiyacıydı. Bütün muhalif güçlerin, doğaya, insana karşı olan genel saldırıların karşısında tek vücut olabilmesi gerçeğiydi. Bundan dolayıdır ki NKP bileşenleri gerek kurum gerekse kişi düzeyinde yeni ortaya çıkan öncelikler ekseninde Gezi mücadelesinin içinde oldu ve bu da doğru bir tutumdur. Bu tutum sonrasında gittiğimiz park forumlarında da gördük ki, Gezi direnişi, bütün diğer çevre konularında olduğu gibi nükleer santral konusunda da ciddi bir duyarlılığa yol açmıştı. Özellikle Sinop ve Mersin'de Gezi direnişinin yarattığı duyarlılığın önemli bir bölümünü anti nükleer talepler oluşturuyordu. İstanbul'da bilgilendirme için gittiğimiz bütün forumlarda katılımcılar bizi canla başla dinlediler ve kendi görüşlerini ifade ettiler. Bu forumlarda yine gördük ki, NKP çalışmaları birçok insan tarafından biliniyor ve izleniyor. Sadece bu veri bile sürdürülen NKP çalışmalarının doğru bir eksende yürüdüğünü ve halka ulaştığını gösteriyor.

■ Nükleer santral projeleri hem enerji hem de iktisadi anlamda çok büyük projeler. Ülkenin geleceğini de yakından ilgilendiren projeler. Bu nedenle nükleer santraller konusunda hem siyasi çevrelerin hem de çevreci grup ve kişilerin ciddi bir çalışma hattı oluşturması gerekiyor. Bir yandan bu konuyla profesyonel uğraşacak kişilerin ortaya çıkması diğer yandan yerellerde bu çalışmaların güçlendirilerek yaygınlaştırılması gerekiyor.

■ Nükleer enerjiye karşı çıkarken halkın enerji ihtiyacını da nasıl karşılayabileceğini konuşmamız gerekiyor. Enerji üretim ve tüketimi konusunda daha somut

politikalar oluşturmamız gerekiyor. Yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelim demek yetmiyor. Çünkü her enerji üretiminin yarattığı bir tahribat var. En az tahribatla maksimum enerji üretiminin doğru yöntemlerini bulmamız, enerji tüketimi ve tasarrufu politikalarını da tartışmamız gerekiyor. Enerjinin en fazla tüketildiği sanayide yoğun enerji politikalarından vazgeçilmesi için çalışma yapmak önem taşıyor.

■ Nükleer santrallara karşı mücadele büyük şehirlerdeki yoğun gündem nedeniyle fazlaca öne çıkmaya da başta Mersin ve Sinop olmak üzere birçok Anadolu kentinde sıkça gündeme geliyor. Özellikle ülkenin her yerinde enerji politikaları termik ya da hidroelektrik santralleri üzerinden tartışılırken, nükleer santraller de mutlaka gündeme geliyor. Bugün, henüz kurulu nükleer santralin olmaması nedeniyle anti nükleer duyarlılıklar geride görünse de zaman içinde bugüne kadar yapılan çalışmaların etkilerinin özellikle taşrada daha fazla ortaya çıkacağı yönünde önemli işaretler bulunuyor.

■ İçinde bulunduğumuz süreçte nükleer santrallerin yapılmaması için azami çabayı sarfetmemiz gerek ama daha güncel bir sorunumuz da İzmir Gaziemir ya da İkitelli örneklerinde yaşadığımız nükleer atık sorunudur. Ülkemiz giderek nükleer çöplük durumuna geliyor. Kimi nükleer atıkların ülkemizde saklanması gibi projeler, girişimler duyuluyor. Bu nükleer atık sorununa da çok ciddi eğilmemiz önem taşıyor. Nükleer atıkları takip etmemiz ve insanları bu konuda bilinçlendirme çalışması yapmamız gerekiyor.

■ Sinop Gerzeliilerin termik santrale karşı yürüttüğü başarılı mücadelenin nükleer karşıtı mücadeleye de örnek olması lazım. Gerze halkı termik santrale karşı sürdürdüğü mücadele sürecinde, yediden yetmişe herkesi bu konuda duyarlı hale getirdi. Herkes evinin penceresine, dükkanının vitrinine afişler, dövizler asarak bunları indirmede. İnsanlara balkonuna astığı pankart için davalar açıldı ama hiç kimse bundan dolayı geri çekilmedi. Yani nükleer karşıtı mücadeleyi herkesin gündemi haline getirmeliyiz, herkes bu konuda kendi meşrebince mücadeleye katılabilmeli ve bedelini ödemeyi de göze almalı. Önümüzdeki dönemde yerel yönetim seçimlerinde aday olacak siyasilere bunu hissettirmemiz gerekiyor. Mersin'de, Sinop'ta nükleere karşı olmayan hiç kimsenin aday olamayacağını ilan etmemiz ve bu yönde çalışma yapmamız gerekiyor.